

Pressemeddelelse: Justitia udgiver årlig statusrapport

Justitia advarer om forværring af retssikkerheden i Danmark i 2023: Små skridt mod store konsekvenser

Tænketanken Justitia offentliggør i dag sin årsrapport for 2023, der dokumenterer en forværring af retssikkerheden i Danmark. Rapporten peger på, at mens der er omfattende fokus på de store skandalesager som FE-skandalen, Minksagen og Instruks sagen, sker der mindre og mere ubemærkede forringelser af retssikkerheden.

Direktør for Justitia, Birgitte Arent Eiriksson, udtaler: *"Vi ser en eskalering af de forringelserne af vores retssikkerhed, som sker i små ryk og desværre ofte går ubemærket hen. Det er vigtigt at forstå, at udover de stort opslåede skandalesager, der i høj grad svækker tilliden til systemet, foregår der også mindre processer, der gradvist udhuler vores retsstat. De grundlæggende rettigheder og retssikkerheden prioriteres ikke altid lige højt, og forringelser rammer typisk de mindre ressourcestærke borgere særlig hårdt."*

Årsrapporten viser, at der er en generel negativ tendens mod forringelser af retssikkerheden, som Justitia har observeret siden 2014, og som fortsætter i 2023. Rapporten fremhæver en lang række konkrete eksempler, herunder vedtagelsen af koranloven, fejlbehæftede ejendomsvurderinger og begrænsninger i klageadgangen, lange ventetider ved domstolene, øget brug af varetægtsfængsling, endnu en udsættelse af forbedring af retshjælpsområdet, mere overvågning, øgede muligheder for tvangsadoptioner, og aftalen om bandepakke IV, der indeholder en lang række begrænsninger af frihedsrettighederne.

I rapporten fremhæves også enkelte positive tiltag, hvor borgernes retssikkerhed er blevet forbedret og frihedsrettighederne styrket. Eksempelvis kan nævnes den politiske aftale om hjemløse, der sikres adgang til en bankkonto, forbedring af retssikkerheden i de højkonflikte familiesager ved aftalen om et forbedret familieretligt system, Højesterets afgørelse om satiretegninger af den Lille Havfrue og den bebudede styrkelse af Tilsynet med Efterretningstjenesterne.

"Når man ser på et år, vil der altid være tiltag, som peger i både negativ og positiv retning. Det er dog vores vurdering, at 2023 særligt er kendetegnet ved tiltag, der forringer retssikkerheden og indskrænker frihedsrettighederne. Det giver selvfølgelig anledning til stor bekymring, når der således tegner der sig et billede af retsstat, som langsomt eroderer indefra" siger Justitias direktør Birgitte Arent Eiriksson

Se rapportens indholdsfortegnelse på næste side.

For kommentarer eller spørgsmål om rapporten: Direktør Birgitte Arent Eiriksson (birgitte@justitia-int.org/41103894).

Om Justitia:

Justitia er en uafhængig tænketank, der arbejder for at styrke retsstaten og borgernes grundlæggende rettigheder i Danmark. Tænketanken leverer faglig viden af høj kvalitet og analyser af juridiske og retssikkerhedsmæssige spørgsmål. Besøg vores hjemmeside [<http://www.justitia-int.org>].

3. februar 2024

Justitia

Vesterbrogade 69D 1 th.

1620 København V

Justitia-int.org

info@justitia-int.org

1. **Indledning og resumé**
2. **Retten til privatlivs- og databeskyttelse**
  - 2.1. Skal politiet kunne bruge genetisk slægtsforskning i efterforskning?
  - 2.2. Logningsregler er endnu en gang blevet forlænget
  - 2.3. Danmarks velfærdsstat som et overvågningsmareridt
  - 2.4. Udbredelse af kunstig intelligens ("AI")
  - 2.5. EU-forslag om chatkontrol er totalovervågning
3. **Retten til familieliv**
  - 3.1. Afgørelse om fratagelse af dansk statsborgerskab var ugyldig
  - 3.2. Vedtagelse af Barnets lov
  - 3.3. Tvangsadoption i et menneskeretligt perspektiv
  - 3.4. Retssikkerhed når forældre går fra hinanden
4. **Retten til retfærdig rettergang**
  - 4.1. Børn og unges retssikkerhed i Ungdomskriminalitetsnævnet
  - 4.2. Stor stigning i anvendelse af varetægtsfængsling
  - 4.3. Sagsbehandlingstider ved domstolene - Rørdam-udvalget
  - 4.4. Forfulgt af politiet?
  - 4.5. Lovforberedende udvalg om retshjælp og fri proces udsat igen.
5. **Retten til information og ytringsfrihed**
  - 5.1. Rasmus Paludan på Folkemødet
  - 5.2. Karikaturtegning af Den Lille Havfrue krænkede ikke ophavsretten
  - 5.3. "Scope Creep" – en analyse af 8 sociale mediers retningslinjer
  - 5.4. Koranafbrændinger
  - 5.5. Palæstina demonstrationer
  - 5.6. Sanchez v. France
  - 5.7. Indskrænkning af aktindsigt til beskyttelse af offentligt ansatte
  - 5.8. Ytringsfrihedens på tilbagegang i demokratier globalt
6. **Retssikkerhed på socialområdet**
  - 6.1. Retssikkerhed for grønlandere i socialt udsatte positioner i Danmark
  - 6.2. FN med krads kritik af Danmarks behandling af den grønlandske befolkning
  - 6.3. Utilstrækkelig løsning i lov om fravigelse fra obligatorisk digital selvbetjening
  - 6.4. Politisk aftale om hjælp til digitalt udfordrede borgere
  - 6.5. Justitia biintervenerer i retssag om digital udsathed
  - 6.6. Ofre har en dårlig retsstilling i sager om økonomisk vold
  - 6.7. Myndigheder stævnes for svigt af pige, der endte i somalisk genopdragelseslejr
  - 6.8. Lovforslag om ligestilling af krisecentertilbud
  - 6.9. Hjemløses adgang til bankkonto
  - 6.10. Krav om Nemkonto for udbetaling af kontanthjælp
7. **Efterretningstjenesterne**
  - 7.1. Samsam-sagen
  - 7.2. Claus Hjort og Lars Findsen-sagerne
  - 7.3. Styrkelse af Tilsynet med efterretningstjenesterne
8. **Retssikkerhed på straffelovsområdet**
  - 8.1. Rapport om den samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse
  - 8.2. Kriminalisering af grooming
  - 8.3. Strafferetlige vildskud – andre følger af strafbare handlinger end straf
  - 8.4. Bandepakke IV indskrænker frihedsrettighederne
  - 8.5. Målrettede skærpede strafzoner og zoneforbud
  - 8.6. Afskæring af afsoning med fodlænke for voldtægtsdømte personer
9. **Retssikkerhed på erhvervsområdet**
  - 9.1. Elbit-sagen
  - 9.2. De nye ejendomsvurderinger
10. **Lovkvalitet**
  - 10.1. Udkast til ny vejledning om lovkvalitet